ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ SIMONE ROZÈS ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 27 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1982 [1]

Κύριε πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,

Τό Hoge Raad τῶν Κάτω Χωρῶν ἔχει ὑποβάλει ἐνώπιόν σας αἴτηση περί ἐκδόσεως προδικαστικῆς ἀποφάσεως στήν ὑπόθεση W. κατά H.

Τά περιστατικά ἔχουν ὡς ἑξῆς:

I — Ἡ διαφορά ὑφίσταται μεταξύ τοῦ H., ὁλλανδοῦ ὑπηκόου καί κατοίκου Βελγίου, καί τῆς συζύγου του (W.), ἐπίσης ὁλλανδῆς ὑπηκόου καί κατοίκου Βελγίου. Κατά τήν δίκη πού αὐτή τήν στιγμή ἐκκρεμεῖ στίς Κάτω Χῶρες καί πού ἀφορᾶ τήν διαχείριση ἀπό τόν σύζυγο τῆς προσωπικῆς περιουσίας τῆς συζύγου του, ἡ τελευταία αὐτή θέλει νά χρησιμοποιήσει ὡς ἀποδεικτικό μέσο τίς δηλώσεις πού περιέχονται στόν «κωδίκελλο» πού συνέταξε ὁ σύζυγός της καί πού τώρα εὑρίσκεται στήν κατοχή τοῦ δικηγόρου της στό Ρόττερνταμ.

Ἐξ ἄλλου, μεταξύ τῶν συζύγων ὑπάρχει ἐκκρεμής διαδικασία διαζυγίου στίς Κάτω Χῶρες.

Ὁ σύζυγος ζήτησε, κατά τήν διαδικασία τῶν ἀσφαλιστικῶν μέτρων, ἀπό τόν πρόεδρο τοῦ Arrondissementsrechtbank τοῦ Ρόττερνταμ νά διατάξει τήν λήψη «ἐπείγοντος μέτρου προσωρινοῦ χαρακτῆρος» καί συνεπῶς τήν ἐπιστροφή τοῦ «κωδικέλλου» αὐτοῦ, προκειμένου νά ἀποφευχθεῖ ἡ χρησιμοποίηση τοῦ περιεχομένου του ἀπό τήν σύζυγό του ἐναντίον του ἐνώπιον δικαστηρίου ἤ μέ ἄλλον τρόπο.

Ἡ σύζυγος παρέστη κατά τήν διαδικασία τῶν ἀσφαλιστικῶν μέτρων καί ἠμφεσβήτησε τήν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου, ἐπικουρικῶς δέ τό βάσιμο τῆς αἰτήσεως περί τοῦ συντηρητικοῦ μέτρου.

Ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου τοῦ Ρόττερνταμ ἐκήρυξε ἑαυτόν ἁρμόδιο, ἀλλά ἀπέρριψε τήν αἴτηση τοῦ συζύγου ὡς ἀβάσιμη.

Ὁ τελευταῖος αὐτός ἤσκησε τότε ἔφεση κατά τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου τῆς Χάγης, ὁπότε ἡ σύζυγος ἤσκησε καί ἐκείνη ἀντέφεση, ἰσχυριζομένη ὅτι κακῶς ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου εἶχε κηρυχθεῖ ἁρμόδιος.

Τό Ἐφετεῖο ἀπέρριψε τήν ἀντέφεση, κρίνοντας δέ ἐπί τῆς κυρίας ἐφέσεως, ἀνεκάλεσε τήν ἀπόφαση τοῦ δικαστηρίου ἐπί τῶν ἀσφαλιστικῶν μέτρων, διέταξε τήν ἐπιστροφή τοῦ «κωδικέλλου» στόν δικηγόρο τοῦ συζύγου καί ἀπηγόρευσε στήν σύζυγο, ὑπό τήν ἀπειλή χρηματικῆς ποινῆς, τήν χρησιμοποίηση τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ.

Κατά τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ἤσκησαν ἀναίρεση καί οἱ δύο, πρῶτα ἡ σύζυγος καί κατόπιν ὁ σύζυγος.

Ἡ ἀναίρεση τῆς συζύγου θέτει πάλι τό ζήτημα κατά πόσο ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου τοῦ Ρόττερνταμ ἦταν ἁρμόδιος νά ἀποφανθεῖ ἐπί αἰτήσεως περί τοῦ προσωρινοῦ μέτρου γιά τήν ἀπαγόρευση τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ «κωδικέλλου». Ὑπό τίς προϋποθέσεις αὐτές τό ἀναιρετικό δικαστήριο τῶν Κάτω Χωρῶν ὑπέβαλε ἐνώπιόν σας, κατ' ἐφαρμογή τῶν ἄρθρων 1 καί 2 τοῦ πρωτοκόλλου περί τῆς ἑρμηνείας τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν, τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968, περί ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων καί ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων ἐπί ἀστικῶν καί ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, τά ἀκόλουθα ἐρωτήματα:

α) Ἡ ἐξαίρεση τοῦ «κληρονομικοῦ δικαίου» [2] ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς συμβάσεως, πού προβλέπεται στό ἄρθρο 1 δεύτερη παράγραφος σημεῖο 1, ἀφορᾶ τίς ἀξιώσεις πού ἀσκοῦνται δικαστικῶς ἀπό τόν συντάκτη ἑνός κωδικέλλου, τόν

1 — Μετάφραση ἀπό τά γαλλικά.

2 — Ἀνεπίσημη μετάφραση.

ὁποῖο κατέχει ἕνα ἄλλο πρόσωπο, καί πού ἔχουν ὡς ἀντικείμενο τήν ἐπιστροφή τοῦ κωδικέλλου, τήν καταστροφή τῶν φωτοαντιγράφων, ἀντιγράφων ἤ ἀντιτύπων του καί τήν ἐπιβολή τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς κατοχῆς ἤ τῆς χρήσεως ὁποιουδήποτε φωτοαντιγράφου, ἀντιγράφου ἤ ἀντιτύπου τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ, μέ σκοπό νά ἀποφευχθεῖ ἡ χρησιμοποίηση κατά τοῦ συντάκτη του τῶν δηλώσεων πού περιέχει ὁ κωδίκελλος σέ διαφορά πού δέν ἀφορᾶ τό κληρονομικό δίκαιο;

6) Ἡ ἐξαίρεση τῶν «συστημάτων ρυθμίσεως τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τῶν συζύγων» [1] ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς συμβάσεως, πού προβλέπεται στό ἄρθρο 1 δεύτερη παράγραφος σημεῖο 1, ἀφορᾶ ἀξιώσεις ὅπως αὐτές πού ἐξετέθησαν ὑπό α) ἀνωτέρω, σέ περίπτωση πού αὐτές ἀσκοῦνται γιά νά ἀποφευχθεῖ ἡ χρήση τῶν δηλώσεων πού περιέχονται στόν κωδίκελλο ὡς ἀποδεικτικοῦ μέσου κατά τοῦ συντάκτη τοῦ κωδικέλλου σέ διαφορά σχετικά μέ τήν διαχείριση ἀπό τόν συντάκτη τοῦ κωδικέλλου τῆς προσωπικῆς περιουσίας τῆς συζύγου του, γιά τήν ὁποία δέν ὑπῆρχε δῆθεν ἐξουσιοδότηση ἤ ἦταν ἐνδεχομένως ἐσφαλμένη, ἄν ἡ διαχείριση αὐτή πρέπει νά θεωρηθεῖ ὅτι συνδέεται στενά μέ τίς περιουσιακές σχέσεις πού ἀπορρέουν ἀπ' εὐθείας ἀπό τόν δεσμό τοῦ γάμου;

γ) Περιλαμβάνει ὁ ὅρος «προσωρινά ἤ συντηρητικά μέτρα» [1] τοῦ ἄρθρου 24 καί τήν δυνατότητα νά ζητηθεῖ ἡ λήψη ἀσφαλιστικῶν μέτρων, ἡ ὁποία προβλέπεται στό τμῆμα 18 τοῦ τίτλου 13 τοῦ πρώτου βιβλίου τοῦ ὁλλανδικοῦ κώδικος πολιτικῆς δικονομίας; Ἔχει σημασία ἐν προκειμένω τό γεγονός ὅτι τό μέτρο ζητεῖται σέ συνδυασμό μέ ἄλλη διαδικασία πού ἐκκρεμεῖ στίς Κάτω Χῶρες;

1 — Ἀνεπίσημη μετάφραση.

δ) Ἡ περίπτωση τῆς παραστάσεως τοῦ ἐναγομένου ἀποκλειστικά καί μόνο γιά τήν προβολή τῆς ἐνστάσεως ἀναρμοδιότητος, περίπτωση πού ἀναφέρεται στήν δεύτερη φράση τοῦ ἄρθρου 18, περιλαμβάνει καί τήν περίπτωση κατά τήν ὁποία ὁ ἐναγόμενος προβάλλει μέν τήν ἔνσταση ἀναρμοδιότητος, ἀναπτύσσει ὅμως ἐπικουρικῶς, ἐφ' ὅσον τυχόν ὁ δικαστής κηρυχθεῖ ἁρμόδιος, ἰσχυρισμούς ἐπί τῆς οὐσίας;

II — Ἐπί ἀστικῶν καί ἐμπορικῶν ὑποθέσεων κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 1 τῆς συμβάσεως ἁρμόδια κανονικῶς εἶναι, σύμφωνα μέ τόν γενικό κανόνα πού προβλέπεται στό ἄρθρο 2 πρώτη παράγραφος, τά δικαστήρια τοῦ Κράτους μέλους στό ὁποῖο κατοικεῖ ὁ ἐναγόμενος, ἐν προκειμένω δέ ἡ σύζυγος κατοικεῖ στό Βέλγιο.

Ἐν τούτοις ἡ σύμβαση δέν ἐφαρμόζεται (ἄρθρο 1 σημεῖο 1) ἰδίως ἐπί συστημάτων ρυθμίσεως τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τῶν συζύγων καί ἐπί τοῦ κληρονομικοῦ δικαίου. Κατά τήν ἀπόφαση τοῦ Ἐφετείου, ὁ κανόνας αὐτός σημαίνει ὅτι ἁρμόδια εἶναι τά ὁλλανδικά δικαστήρια, ἀφοῦ οἱ σύζυγοι, παρά τό γεγονός ὅτι κατοικοῦν στό Βέλγιο, ἔχουν καί οἱ δύο τήν ὁλλανδική ἰθαγένεια καί τά τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς τοῦ συζύγου μετά τόν θάνατό τους θά ρυθμισθοῦν κατά πᾶσα πιθανότητα βάσει τοῦ ὁλλανδικοῦ δικαίου.

Ὑπάρχει ὅμως μία διπλή «ἐξαίρεση τῆς ἐξαιρέσεως αὐτῆς».

Ἀφ' ἑνός μέν, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 18, «τό δικαστήριο συμβαλλομένου κράτους, πλήν τῶν περιπτώσεων κατά τίς ὁποῖες ἡ ἁρμο-

διότης του προκύπτει ἐξ ἄλλων διατάξεων τῆς παρούσης συμβάσεως, καθίσταται ἁρμόδιο καί ὅταν ὁ ἐναγόμενος παρίσταται ἐνώπιόν του. Ὁ κανόνας αὐτός δέν ἐφαρμόζεται ἄν ἡ παράσταση τοῦ ἐναγομένου ἀποβλέπει στήν ἀμφισβήτηση τῆς ἁρμοδιότητος ἤ ἄν ὑφίσταται ἀποκλειστική ἁρμοδιότης ἄλλου δικαστηρίου δυνάμει τοῦ ἄρθρου 16» [1].

Ἀφ' ἑτέρου δέ, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 14, «ἡ λήψη προσωρινῶν ἤ συντηρητικῶν μέτρων πού προβλέπονται ἀπό τήν νομοθεσία ἑνός συμβαλλομένου κράτους δύναται νά ζητηθεῖ ἀπό δικαστήριο τοῦ κράτους αὐτοῦ, ἔστω καί ἄν, δυνάμει τῆς παρούσης συμβάσεως, ἁρμόδιο ἐπί τῆς κυρίας ὑποθέσεως εἶναι δικαστήριο ἄλλου συμβαλλομένου κράτους» [1].

Τό ἀνώτατο δικαστήριο τῆς Ὁλλανδίας θέτει τό ἐρώτημα ἄν, σέ περίπτωση πού ἔχει ἐφαρμογή ἡ μία ἤ ἡ ἄλλη ἀπό τίς διατάξεις αὐτές, ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου τοῦ Ρόττερνταμ εἶχε ἁρμοδιότητα νά δεχθεῖ τήν αἴτηση τοῦ συζύγου περί ἀσφαλιστικῶν μέτρων.

Μοῦ φαίνεται χρήσιμο νά ἐξετάσω κατ' ἀρχάς τά δύο τελευταῖα ἐρωτήματα.

1. Οἱ διαφορές πού ἀφοροῦν τά συστήματα ρυθμίσεως τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τῶν συζύγων, καί τό κληρονομικό δίκαιο *ἀποκλείονται* ρητῶς ἀπό τό πεδίο ἐφαρμογῆς τῆς συμβάσεως. Τό ἄρθρο 24 δέν ἀπονέμει στά δικαστήρια ἑνός συμβαλλομένου κράτους τήν ἁρμοδιότητα νά διατάξουν προσωρινά ἤ συντηρητικά μέτρα, ἐκτός ἄν ἡ *οὐσία τῆς διαφορᾶς,* ἔστω καί ἄν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος δικαστηρίου ἄλλου συμβαλλομένου κράτους, ἀφορᾶ τίς ὑποθέσεις ἐπί τῶν ὁποίων ἐφαρμόζεται ἡ σύμβαση: σέ καμμία ἑπομένως περίπτωση δέν εἶναι δυνατόν νά χρησιμοποιηθεῖ τό ἄρθρο αὐτό γιά νά καταστρατηγηθεῖ ἡ δημοσίας τάξεως διάταξη τοῦ ἄρθρου 1 τῆς συμβάσεως.

Στήν ἀπόφασή σας de Cavel, τῆς 27ης Μαρτίου 1979 (Rec. σ. 1056), κρίνατε ὅτι ἡ σύμβαση δέν παρέχει καμμία νομική βάση πού νά ἐπιτρέπει τήν διάκριση μεταξύ προσωρινῶν καί ὁριστικῶν μέτρων, ὅσον ἀφορᾶ τό ἐθνικό πεδίο ἐφαρμογῆς της. Τό ἄρθρο 24 δέν ἐπηρεάζει καθόλου τήν διαπίστωση αὐτή, ἀφοῦ ἀφορᾶ ρητῶς τήν περίπτωση τῶν προσωρινῶν μέτρων πού διατάσσονται σέ ἕνα συμβαλλόμενο κράτος, ὅταν ἁρμόδια ἐπί τῆς οὐσίας *«δυνάμει τῆς συμβάσεως»* εἶναι τά δικαστήρια ἄλλου Κράτους μέλους. Κατά συνέπεια, δέν δύναται νά γίνει ἐπίκληση τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ προκειμένου νά ὑπαχθεῖ στό πεδίο ἐφαρμογῆς τῆς συμβάσεως ἡ λήψη προσωρινῶν ἤ συντηρητικῶν μέτρων ἐπί ὑποθέσεων πού δέν καλύπτονται ἀπό τήν σύμβαση.

2. Ἀκόμη καί ἄν ὑποτεθεῖ ὅτι ἀποκλείεται ἡ ἁρμοδιότης τῶν ὁλλανδικῶν δικαστηρίων δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1, τό ὁλλανδικό ἀναιρετικό δικαστήριο θέτει πάντως τό ἐρώτημα μήπως τά δικαστήρια αὐτά καθίστανται πάλι ἁρμόδια λόγω τοῦ ὅτι ἡ σύζυγος παρέστη ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ὄχι μόνο γιά νά ἀμφισβητήσει τήν ἁρμοδιότητα τοῦ προέδρου τοῦ δικαστηρίου τοῦ Ρόττερνταμ, ἀλλά καί γιά νά ἀντικρούσει ἐπικουρικῶς τήν αἴτηση κατ' οὐσία (ἄρθρο 18).

Στό ἐρώτημα αὐτό πρέπει νά δοθοῦν δύο ἀπαντήσεις.

Κατά πρῶτο λόγο καί κατ' ἀναλογία πρός τήν παρατήρησή μου ὡς πρός τό ἄρθρο 24, εἶναι προφανές ὅτι, ἀκόμη καί ἄν ὁ ἐναγόμενος παρίσταται καί ἡ παράσταση αὐτή δέν ἔχει ὡς μοναδικό σκοπό τήν ἀμφισβήτηση τῆς ἁρμοδιότητος, ἡ παρέκταση τῆς ἁρμοδιότητος τήν ὁποία προβλέπει στήν περίπτωση αὐτή τό ἄρθρο 18 δέν δύναται νά ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νά ὑπαχθεῖ

1 — Ἀνεπίσημη μετάφραση.

στό πεδίο ἐφαρμογῆς τῆς συμβάσεως μία ὑπόθεση πού ἐξαιρεῖται ἀπολύτως ἀπό τό πεδίο αὐτό βάσει τοῦ ἄρθρου 1. Ἡ δεύτερη φράση τοῦ ἄρθρου 18 διευκρινίζει ἄλλωστε ὅτι «ὁ κανόνας αὐτός δέν ἐφαρμόζεται ... ἄν ὑφίσταται ἀποκλειστική ἁρμοδιότης ἄλλου δικαστηρίου δυνάμει τοῦ ἄρθρου 16» [1]. Οἱ ἀποκλειστικές ὅμως ἁρμοδιότητες πού προβλέπει τό ἄρθρο αὐτό δέν ἀφοροῦν καί αὐτές παρά μόνο τίς διαφορές σέ ἀστικές καί ἐμπορικές ὑποθέσεις.

Κατά δεύτερο λόγο, ἡ δεύτερη φράση τοῦ ἄρθρου 18 ἀποκλείει τήν παρέκταση τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου συμβαλλομένου κράτους διαφορετικοῦ ἀπό τό κράτος τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὁ ἐναγόμενος παρίσταται, ἐφ' ὅσον ὁ ἐναγόμενος ἀμφισβητεῖ ὄχι μόνο τήν ἁρμοδιότητα, ἀλλά καί τήν οὐσία τῆς ἀγωγῆς. Πράγματι, ἔχετε ἀποφανθεῖ (Elefanten Schuh, 24 Ἰουνίου 1981) ὅτι ὁ κανόνας περί ἁρμοδιότητος τῆς πρώτης φράσεως τοῦ ἄρθρου 18 δέν λαμβάνεται ὑπ' ὄψη, ἀκόμη καί ἄν ἡ ἀμφισβήτηση τῆς ἁρμοδιότητος δέν ἀντιτάσσεται ὡς κύριο αἴτημα ἤ πρίν ἀπό ὁποιοδήποτε ἰσχυρισμό ἀμύνης ἐπί τῆς οὐσίας: ἀρκεῖ ἡ ἀμφισβήτηση αὐτή νά γίνει πρίν ἀπό τήν κατά τό ἐθνικό δίκαιο τοῦ ἐπιληφθέντος δικαστηρίου «πρώτη πράξη ἀμύνης πού προβάλλεται ἐνώπιόν του». Ὁ Sir Gordon Slynn ἦταν ἀκόμη σαφέστερος στίς προτάσεις πού ἀνέπτυξε στήν ὑπόθεση αὐτή, στίς ὁποῖες ἔκρινε ὅτι «ἡ προβολή ἰσχυρισμῶν ἐπί τῆς οὐσίας τῆς διαφορᾶς ἀπό τόν ἐναγόμενο δέν σημαίνει κατ' ἀνάγκη ὅτι ἔχει ὑποβληθεῖ στήν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου, ἄν οἱ ἰσχυρισμοί αὐτοί γίνονται *ἐπικουρικῶς* πρός τόν κύριο ἰσχυρισμό ὅτι τό δικαστήριο εἶναι ἀναρμόδιο».

Στήν ἀπόφαση Rohr, τῆς 22ας Ὀκτωβρίου 1981, διευκρινίσατε ὅτι τό ἄρθρο 18 «ἐπιτρέπει στόν ἐναγόμενο ὄχι μόνο νά ἀμφισβητήσει τήν ἁρμοδιότητα, ἀλλά καί νά προβάλει ταυτοχρόνως, ἐπικουρικῶς, ἰσχυρισμούς ἀμύνης ἐπί τῆς οὐσίας, *χωρίς νά χάνει ἕνεκα τούτου τό δικαίωμα προβολῆς τῆς ἐνστάσεως ἀναρμοδιότητος*».

1 — Ἀνεπίσημη μετάφραση.

3. Ἑπομένως, τό πρόβλημα πού τίθεται ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστηρίου περιορίζεται στό ἄν ἡ οὐσία τῆς διαφορᾶς πού ὑφίσταται μεταξύ τῶν συζύγων ἀποτελεῖ ζήτημα πού ὑπάγεται στά συστήματα ρυθμίσεως τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τῶν συζύγων ἤ στό κληρονομικό δίκαιο ἐν εὐρεία ἐννοία, ἤ ἀντιθέτως «στίς ἀστικές καί ἐμπορικές ὑποθέσεις».

Τά δύο πρῶτα ἐρωτήματα ἔχουν ὑποβληθεῖ μέ πολύ εὐθύ τρόπο. Ὁ χαρακτηρισμός ὅμως τῆς ἀξιώσεως τοῦ συζύγου δέν εἶναι ζήτημα πού ἀφορᾶ τό Δικαστήριο, τό ὁποῖο κρίνει κατ' ἐφαρμογή τοῦ πρωτοκόλλου περί τῆς *ἑρμηνείας* τῆς συμβάσεως τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968.

Θά ἤθελα μόνο νά τονίσω, προκειμένου νά βοηθήσω τό αἰτοῦν δικαστήριο, τό ἀκόλουθο σημεῖο, τό ὁποῖο ἀπεσαφηνίσθη μέ τήν προαναφερθεῖσα ἀπόφασή σας de Cavel.

Λόγω τῆς ἰδιαιτερότητος ὁρισμένων θεμάτων, συγκεκριμένα δέ «τῆς προσωπικῆς καταστάσεως καί τῆς ἱκανότητος τῶν φυσικῶν προσώπων, τῶν συστημάτων ρυθμίσεως τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τῶν συζύγων, τοῦ κληρονομικοῦ δικαίου» [1] ἡ σύμβαση δέν ἐφαρμόζεται ἐπί τῶν διαφορῶν πού ἀνάγονται στά θέματα αὐτά.

Ἡ προσωρινή ρύθμιση τῶν «περιουσιακῶν σχέσεων τῶν συζύγων μεταξύ τῶν ὁποίων ἐκκρεμεῖ δίκη περί διαζυγίου εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένη μέ ζητήματα τῆς προσωπικῆς καταστάσεως τῶν προσώπων, τά ὁποῖα ἀνακύπτουν λόγω τῆς λύσεως τοῦ συζυγικοῦ δεσμοῦ καί τῆς καταργήσεως τοῦ συστήματος ρυθμίσεως τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τῶν συζύγων».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι ὁ ὅρος «συστήματα ρυθμίσεως τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τῶν συζύγων» περιλαμβάνει «ὄχι

μόνο τά συστήματα ρυθμίσεως τῶν περιουσιῶν τά ὁποῖα προβλέπονται εἰδικῶς καί ἀποκλειστικῶς ἀπό ὁρισμένες ἐθνικές νομοθεσίες ἐν ὄψει τοῦ γάμου, ἀλλά καί ὅλες τίς περιουσιακές σχέσεις πού ἀπορρέουν ἀπ' εὐθείας ἀπό τόν συζυγικό δεσμό ἤ ἀπό τήν λύση τοῦ δεσμοῦ αὐτοῦ» (σκέψη 7, σ. 1066).

Κατά συνέπεια οἱ διαφορές πού ἀφοροῦν τήν περιουσία τῶν συζύγων μεταξύ τῶν ὁποίων ἐκκρεμεῖ δίκη περί διαζυγίου δύνανται νά εἶναι, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως, συνδεδεμένες στενά:

— εἴτε μέ ζητήματα προσωπικῆς καταστάσεως,

— εἴτε μέ περιουσιακές σχέσεις πού ἀπορρέουν ἀπ' εὐθείας ἀπό τόν συζυγικό δεσμό ἤ ἀπό τήν λύση του,

— εἴτε ἀκόμη καί μέ περιουσιακές σχέσεις μεταξύ τῶν συζύγων οἱ ὁποῖες ὅμως νά μή ἔχουν καμμία σχέση μέ τόν γάμο.

Ἡ σύμβαση ἐφαρμόζεται μόνο στήν τελευταία αὐτή περίπτωση.

Κατά τήν γνώμη μου ἡ διαχείριση τοῦ συζύγου πρέπει νά θεωρηθεῖ, σύμφωνα μέ τήν διατύπωση τοῦ δευτέρου ἐρωτήματος, «ὅτι συνδέεται στενά μέ τίς περιουσιακές σχέσεις πού ἀπορρέουν ἀπ' εὐθείας ἀπό τόν δεσμό τοῦ γάμου».

4. Ὅσον ἀφορᾶ τόν χαρακτήρα ἀπό ἀπόψεως κληρονομικοῦ δικαίου τῆς διαφορᾶς πού ἐκκρεμεῖ μεταξύ τῶν διαδίκων, θά παρατηρήσω ἁπλῶς ὅτι τά δικαιώματα — πρός ὑποστήριξη τῶν ὁποίων ἡ σύζυγος σκοπεύει νά χρησιμοποιήσει ὡς ἀποδεικτικό μέσο τόν «κωδίκελλο» πού συνέταξε ὁ σύζυγός της — ἔχουν ἐνδεχόμενο μόνο χαρακτήρα, ἀφοῦ βασίζονται σέ μελλοντική κληρονομική διαδοχή. Μοῦ φαίνεται δύσκολο νά ἐπιτρέπεται, ὑπό τίς προϋποθέσεις αὐτές, τό δικαστήριο νά διατάξει κατά τήν διαδικασία τῶν ἀσφαλιστικῶν μέτρων ἔστω καί προσωρινά ἤ συντηρητικά μέτρα: ὁ ἐνάγων στήν δίκη πού ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον ἄλλου δικαστηρίου δέν δύναται νά προβάλει κατά τοῦ ἐναγομένου γεγενημένες ἤ μέλλουσες ἀπαιτήσεις παρά μόνο βάσει μιᾶς ὑφισταμένης ἤδη νομικῆς καταστάσεως. Ἐξ ὁρισμοῦ ὅμως, ἡ κληρονομική διαδοχή τοῦ συζύγου δέν ἔχει χωρήσει.

Προτείνω νά δώσετε τήν ἑξῆς ἀπάντηση στά ὑποβληθέντα ἐρωτήματα:

1. Οἱ δικαστικές ἀποφάσεις πού διατάσσουν προσωρινά ἤ συντηρητικά μέτρα βάσει τοῦ ἄρθρου 24 τῆς συμβάσεως τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968 ἐμπίπτουν στό πεδίο ἐφαρμογῆς της, τό ὁποῖο ὁρίζεται στό ἄρθρο 1, ἐφ' ὅσον ἡ διαφορά σέ σχέση μέ τήν ὁποία ζητεῖται τό μέτρο ἀφορᾶ περιουσιακές σχέσεις πού δέν ἐξαρτῶνται ἀπό τό σύστημα ρυθμίσεως τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τῶν διαδίκων ἤ ἀπό τήν κατάργησή του.

2. Ὁ κανόνας περί ἁρμοδιότητος τοῦ ἄρθρου 18 τῆς συμβάσεως δέν ἐφαρμόζεται, ὅταν ὁ ἐναγόμενος σέ μία ὑπόθεση πού ἐμπίπτει στό πεδίο ἐφαρμογῆς τῆς συμβάσεως παρίσταται γιά νά ἀμφισβητήσει τήν ἁρμοδιότητα καί ὑποβάλλει συγχρόνως ἐπικουρικῶς ἰσχυρισμούς ἀμύνης ἐπί τῆς οὐσίας.